

Beschermen van diersoorten

In de vorige nieuwsbrief maakten wij al melding van diersoorten met een beschermde status binnen ons plangebied. Zo zwemmen minimaal twee grote modderkruipers in de sloten, wonen rugstreeppadden in het bestaande zanddepot en hebben wij sinds het voorjaar van 2019 jaarlijks een groep oeverwaluwen te gast.

Om deze dieren de ruimte te geven en tegelijkertijd het gebied verder te ontwikkelen zijn maatregelen nodig. In eerste instantie binnen dit gebied, op termijn op een andere locatie.

NWC, de afkorting voor Natuur Wetenschappelijk Centrum, uit Dordrecht adviseert en ondersteunt ons bij het nemen van de benodigde maatregelen voor alternatief leefgebied voor beschermde diersoorten. Zo hebben zij de watergangen, waar Ons Dorp wordt ontwikkeld, leeg gevist en daarbij inderdaad een grote modderkruiper gevangen. Deze watergangen zijn daarop afgezet en inmiddels al gedempt. De gevangen grote modderkruiper en alle andere vissen zijn elders in het gebied veilig uitgezet. Aan de westkant hebben wij een waterpartij gegraven, met verschillende diepten en specifiek afgestemd op de leefwijze van deze veeleisende vis.

Duidelijk zichtbaar is de grote zandberg langs de Groninger Kroon. Deze berg moet onderdak bieden aan twee diersoorten: de rugstreeppad en de oeverwaluw. Voor de laatstgenoemde hebben wij enkele, bijna verticale wanden in de zandberg gemaakt, de favoriete nestlocatie van deze vogel. Tegelijkertijd hebben wij het huidige depot voor de oeverwaluw zo onaantrekkelijk mogelijk gemaakt, met doeken die mogelijke nestlocaties afdekken.

Namens NWC vertelt ecooloog Christine Huibers over haar rol binnen dit project.

"Sinds 2019 zijn wij bij De Blauwe Zoom betrokken geraakt met onderzoek naar de aanwezigheid van beschermde diersoorten in het nog te ontwikkelen gebied. We troffen al snel de rugstreeppad en later ook de grote modderkruiper aan. Daar is sinds het voorjaar van 2019 jaarlijks een groep oeverwaluwen bij gekomen.

Om dit gebied te kunnen ontwikkelen is een ontheffing op de Wet Natuurbescherming nodig. De omgevingsdienst toetst de aanvraag voor deze ontheffing en heeft uiteindelijk in oktober 2020 de beschikking verleend. Onderdeel van de aanvraag en beschikking zijn diverse maatregelen om voldoende leefgebied van goede kwaliteit te creëren (red: lees het artikel 'Beschermen van diersoorten' voor deze maatregelen). Het gaat hier om veeleisende diersoorten, dus de waterpartij voor de grote modderkruiper dient een specifieke vorm en indeling te hebben. Het ene seizoen houden zij meer van dieper water, een ander moment juist van ondiep water.

Nu alle maatregelen onder onze begeleiding zijn uitgevoerd, is het nu een periode van monitoren naar het effect van deze maatregelen. Daarom controleren wij elke werkdag de emmers waarin wij de rugstreeppad vangen, om deze daarna over te zetten tot buiten het afgeschermd terrein. Ook luisteren wij op verschillende avonden naar de koorroepen van de rugstreeppad. Zo weten wij of dieren aanwezig zijn en van de maatregelen gebruik maken.

Een goed voorbeeld van een succesvolle maatregel is de nieuwe zandberg met heel veel nestgangen van de oeverwaluw. Daar ben ik erg verheugd over!"

Gelukkig begrijpt deze slimme vogel deze 'hint' en is vanaf begin april een flinke kolonie neergestreken op de nieuwe zandberg. De nodige nestgangen zijn gemaakt. Zo rond september/oktober verlaten deze vogels De Blauwe Zoom weer.

De rugstreeppad overwintert tot nu toe in ons zanddepot. Het zand uit dit depot willen wij echter toepassen in de deelontwikkeling Ons Dorp. Daarom zijn er schermen en emmers rond het depot geplaatst. Zodra de padden uit hun winterslaap ontwaken en zij er op uit trekken, komen zij in de emmers terecht en kunnen onze ecologen deze padden overzetten tot buiten het deelgebied Ons Dorp. Hun nieuwe overwinterplaats wordt dan de nieuwe zandberg, die zij delen met de oeverwal.

Vanwege de nachtelijke kou heeft de rugstreeppad lang op zich laten wachten. Maar op 28 april zijn de eerste exemplaren in de emmers aangetroffen. Met het nemen van deze uitgebreide maatregelen maken wij niet alleen de verdere ontwikkeling van De Blauwe Zoom mogelijk, maar behouden wij tevens de leefomstandigheden voor deze kwetsbare diersoorten. Op dit moment nog binnen dit gebied, in de toekomst in een veel groter en nog geschikter gebied elders binnen de gemeente. Maar daarover meer in een volgende nieuwsbrief.

Het bestaande depot, de weilanden en ook de nieuwe zandberg zijn aantrekkelijke plekken voor kinderen om te spelen. Maar ook volwassenen wisten deze terreinen te vinden om honden uit te laten. Dit gebied is echter bouwterrein en, zoals in deze nieuwsbrief aangegeven, deels leefgebied van beschermde diersoorten. Om zowel uw kinderen als de dieren te beschermen hebben wij hekken geplaatst rondom het gebied en voert een bewakingsbedrijf controlerondes uit. In een extra bewonersbrief hebben wij ouders gewezen op de gevaren en opgeroepen ons te helpen door dit met hun kinderen te bespreken. En met succes: het aantal meldingen van spelende kinderen is sterk afgenomen.

Onze dank voor uw hulp hierbij!

Voorbelasting Ons Dorp

Voordat wij kunnen bouwen aan Ons Dorp, brengen wij een berg zand als voorbelasting aan.

Waarom passen wij eigenlijk een voorbelasting toe?

De bodem in grote delen van Nederland, ook in dit gebied, bestaat vooral uit veen. Veen gedraagt zich als een natte spons. Als je er op drukt, loopt het water er uit en wordt de omvang veel kleiner.

Door de huidige weilanden te bebouwen, ontstaat veel meer druk op de ondergrond van veen. Denk hierbij aan het zand en de straatstenen die wij aanbrengen en het verkeer wat er overheen rijdt. Ook komt het gebied sowieso hoger te liggen dan de huidige weilanden. Als wij geen maatregelen nemen, zakt de nieuwe wijk veel te snel.

Om deze verzakking, ook wel zetting genoemd, in een later stadium te voorkomen, stimuleren wij deze zetting voorafgaand aan het bouwen. Dit doen wij met een grote berg zand van bijna vier meter hoog die wij minimaal zeven maanden laten liggen. De zware belasting van deze zandberg drukt het veen flink in (volgens de berekeningen meer dan twee meter!). Hiermee is het grootste zettingseffect dus al bereikt, voordat wij gaan bouwen en de nieuwe bewoners van Ons Dorp kunnen genieten.

Wij belasten het gebied dus vooraf. Daarom de passende naam: voorbelasting.

Zakt in de toekomst Ons Dorp dan helemaal niet meer? Helaas zakt heel Nederland langzaam. Maar door het voorbelasten, blijft dat binnen Ons Dorp en elders in De Blauwe Zoom binnen een acceptabele 10 centimeter in 30 jaar.

De komende maanden

Zodra de rugstreeppad het huidige zanddepot volledig heeft verlaten, krijgen wij het groene licht om de voorbelasting aan te brengen voor Ons Dorp. Nou is de natuur niet volledig te sturen, maar wij verwachten deze zomer de eerste laag van de voorbelasting aan te kunnen brengen. Hiervoor gebruiken wij eerst het zand (en deels grond) uit het huidige depot.

Als dat op is, laten wij zand leveren. Dit zand komt met vrachtwagens vanaf de A15. Voor de veiligheid van fietsers voorzien wij in verkeersregelaars ter plaatse van het fietspad, die voor een veilige passage van vrachtwagens en fietsers zorgen. Zoals wij ook gedaan hebben met het aanbrengen van de zandberg nabij de Groninger Kroon.

De voorbelasting brengen wij in lagen van circa een meter aan, met tussentijds een rustperiode van twee weken. In deze periode heeft de ondergrond de

kans om de verhoogde druk te 'verwerken'. Dit is nodig om te voorkomen dat de ondergrond instabiel wordt.

Naar verwachting is de aannemer in het najaar klaar met het aanbrengen van de voorbelasting. Dan moet deze voorbelasting zeven maanden blijven liggen om de gewenste zetting te bereiken. Al die tijd controleren wij deze zetting met hoogtemetingen.

Het overtollige zand graven wij na die zeven maanden af om elders te gebruiken. De bovenste laag van de nieuwe woonwijk bestaat straks dus uit zand. Dit noemen wij de leeflaag. In de groenstroken wordt dit in een later stadium voor een deel vervangen met een laag teelaarde voor de groei van planten.

De aannemer is geselecteerd en staat te popelen om te beginnen. De vergunningen zijn binnen. Dus als de rugstreeppadden een beetje willen opschieten....

Speelplaats Hollands Huis

Tussen de Groninger Kroon en de Glorie van Holland is een speelplaats aangelegd. Deze speelplaats is voor de doelgroep van 0 tot 5 jaar. Op basis van een enquête onder de nieuwe bewoners is gekozen voor speeltoestellen die goed bij deze doelgroep passen: een speelhuis met glijbaan(tje) en een schommel met peuterzit. Om ook iets oudere kinderen te bedienen, zijn aanvullend een tuimelrek, stapstammen, staptegels en een knikkerpot aangebracht. Recent zijn daarbij nog een zitbank en een afvalbak geplaatst.

Sinds de realisatie van deze speelplaats ontvangen wij meldingen van kinderen die erg enthousiast over de speelplaats fietsen. Om gevaarlijke situaties te voorkomen, hebben wij in overleg met bewoners besloten om aan de zijde van de parkeerplaats Glorie van Holland een meter hoog hekwerk met voetgangerssluis te plaatsen.

En dan nog het gras laten groeien...en dan is het helemaal klaar. Veel speelplezier!

In memoriam – Gerrit Nieuwenhuis

In maart 2020 is Gerrit Nieuwenhuis ons overleden. Gerrit was vele jaren actief als projectmanager voor de gemeente Hardinxveld-Giessendam. Namens de gemeente was hij ook mededirecteur van de projectorganisatie GEM De Blauwe Zoom c.v. Eén van de vele taken die hij op zich nam, was de bestemmingsplanprocedure voor de verschillende projectdelen binnen De Blauwe Zoom. Vanuit die rol was hij ook goed bekend bij veel bewoners van de Buitendams. Zijn tomeloze inzet combineerde hij met een onderkoelde vorm van humor.

Graag wilde het gemeentebestuur, Gebroeders Blokland en het projectteam de herinnering aan Gerrit tastbaar maken.

In overleg met zijn familie is gekozen voor een zitbank bij de brug naar De Nieuwe Buurt, met zicht op de toekomstige ontwikkeling van De Blauwe Zoom.

Op 17 september is de bank en de bijbehorende plaquette onder grote belangstelling van de familie, wethouders Baggerman en Boerman en collega's onthuld. Een indrukwekkende bijeenkomst waar wij met veel genegenheid aan terug denken.

Geniet u van deze bank met nu nog zicht op bouwactiviteiten, maar straks een mooie, groene woonwijk. Wij doen dat ook, in gedachten bij onze geliefde collega Gerrit.

Even voorstellen: Ronald van der Ven

Ons projectteam bestaat uit een kleine tien medewerkers, waarvan u als bewoner de afgelopen jaren enkele tegen kunt zijn gekomen. Eén van die teamleden is Ronald van der Ven. Wij stellen hem graag aan u voor.

Voor diegene die jou niet kennen Ronald: wat is jouw rol binnen GEM De Blauwe Zoom?

"Sinds medio 2020 ben ik namens de gemeente Hardinxveld-Giessendam met een mooi woord statutair directeur van GEM De Blauwe Zoom c.v. en geef ik dagelijks leiding aan het project. Mijn collega directeur is Jan van Vliet namens Gebroeders Blokland b.v."

Maar jij bent toch al veel langer bij dit project betrokken?

"Inderdaad, al sinds 2011. Maar toen als financieel verantwoordelijke. Voorheen vervulde Gerrit Nieuwenhuis de rol van directeur (zie ook de in memoriam in deze nieuwsbrief). Ik ben zeer vereerd dat Gerrit mij als zijn opvolger heeft gevraagd en dat de gemeente en Gebroeders Blokland deze keuze hebben bevestigd."

Een compleet nieuwe rol dus. Bevalt het?

"Jazeker. Het is ontzettend divers en gaat veel verder dan alleen de financiën. Ik heb nu te maken met bijvoorbeeld het bestemmingsplan en de keuzes die ten grondslag liggen aan deze mooie wijk."

Daarnaast ben ik op een veel bredere manier betrokken bij mijn collega's uit het projectteam. Het is goed om te zien dat dit team zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld, niet alleen in kennis, maar ook in relatie tot de omgeving. Je merkt dat het vertrouwen vanuit de omgeving is gegroeid."

Je hebt nu ook veel meer met bewoners te maken.

"Dat ook en dat is uitdagend, maar ook leuk. Zo ben ik met diverse bewoners in contact gekomen over de verkeersveiligheid in de wijk, het concept bestemmingsplan en om af te stemmen over de percelen langs Buitendams. Het leuke is dat je kennis maakt met de mensen waarvoor wij dit doen: de bewoners in en rond De Blauwe Zoom. De uitdaging zit er in, dat het moeilijk is om iedereen naar volle tevredenheid te bedienen. Je vraagt mensen soms om geduld, dat is voor hen niet altijd makkelijk. Daar moet je ook begrip voor hebben. Het betreft tenslotte hun leefomgeving. Voor mijzelf is dat ook niet altijd makkelijk, want ik los graag zaken direct op."

Kan je uitleggen wat de GEM eigenlijk is?

"GEM staat voor Grond Exploitatie Maatschappij. Het is een samenwerking tussen de gemeente en Gebroeders Blokland b.v. Samen hebben zij in 2013 besloten om het gebied als één woonwijk, maar wel in deelgebieden, te ontwikkelen. GEM De Blauwe Zoom c.v. is voor het publiek het meest zichtbaar als de projectorganisatie die het gebied inricht. Na afloop van de ontwikkeling draagt de GEM het gebied weer over naar de gemeente Hardinxveld-Giessendam, die de buitenruimte dan in beheer krijgt. "

Eén van je taken ligt, zoals je al aangaf, in het bestemmingsplan.

"Klopt en dat is een aardige opgave. De bestemming op een gebied geeft aan voor welke functies dat

gebied gebruikt mag worden. De weilanden die wij nog gaan ontwikkelen hebben nu nog de bestemming landbouw. Om te kunnen bouwen, moeten wij dit wijzigen naar de bestemming wonen. Daar komt heel wat bij kijken. Denk aan watercompensatie voor droge voeten van de bewoners, mogelijke aanwezigheid van archeologische objecten, beschermde diersoorten, stikstof, geluid, licht...te veel om compleet op te noemen. Daarvoor dienen heel veel onderzoeken te worden gedaan en uiteindelijk maatregelen voor te worden genomen."

Over bestemmingsplannen gesproken: hoe staat het met de bestemming voor het nieuwe deel Ons Dorp?

"Op 15 mei is de periode voor de zienswijzen afgelopen. Bewoners, organisaties en andere geïnteresseerden hebben hun op- en aanmerkingen op het concept wijziging bestemmingsplan gegeven. Dit noemen wij de zienswijzen. Wij zijn verplicht alle zienswijzen te behandelen en doen voorstellen voor de reacties op deze zienswijzen richting de gemeenteraad. Deze stelt de nieuwe bestemming met eventuele wijzigingen vast."

En dan kan hopelijk de woningen worden gebouwd?

"De gemeente Hardinxveld-Giessendam heeft een enorme opgave ten aanzien van de groei agenda Drechtsteden. Die stelt dat het aantal woningen flink moeten worden uitgebreid om iedereen te kunnen huisvesten. Hardinxveld-Giessendam heeft de ambitie om jaarlijks 85 nieuwe woningen op te leveren. Dat valt nog niet mee. Het is nu een kwestie van tempo bij de verdere ontwikkeling van dit gebied."

Wat spreekt jou aan in De Blauwe Zoom?

"Eén van de mooiste locaties in de huidige wijk vind ik het zicht vanuit Hollands Huis over de Gieser Wildeman. Sowieso is het mooi om te zien, hoe ontwerptekeningen tot leven komen. Ik ontvang gelukkig veel positieve reacties van blije bewoners. Dan weet je waarvoor en voor wie je het doet. Dat vervult met trots."

Een ander onderwerp wat mij persoonlijk aanspreekt, is het meer en meer in het project inpassen van duurzaamheid en klimaatadaptatie. Dat zie je terug in de hoeveelheid groen en water in de komende deelgebieden. Ook de toekomstige woningen zelf worden gebouwd met bijvoorbeeld nestkasten voor vogels en zonder gasaansluitingen.

Al met al: een steeds mooier wordende wijk!"